

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**R. P. Adami Contzen E Societate Iesv, SS. Theol. Doct.
Commentaria In Qvatvor Sancta Iesv Christi Evangelia**

Contzen, Adam

Coloniæ Agrippinæ, M.DC.XXVI

An diues clamarit.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-83011](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-83011)

VERSVS 24.

Et ipse clamans dixit: Pater Abraham, miserere mei & mitte Lazarum, ut intingat extremum digiti sui in aquam & refrigeret linguam meam qui crucior in hac flamma.

QUESTIO I.

An diues clamarit?

§. 1. Non fuisse clamorem sonitu vocis ad Lazarum pertingentem, res ipsa docet, non enim corpus erat, sed animae spiritualis erat vociferatio, quae indicabat, quod solet vox humana. Christus corporatis actionibus spiritualia exponit, ideoque & non procul aberat sinus Abraham a loco inferorum, aut quasi non procul distet; colloquium infuiti fingitur. Verè tamen vocis sonus esse potuit, quem anima aëris collisione non minus edere, quam Angeli & daemones possunt. Magna poena magnam vocem reddebat. Syrus habet פאטער אברהם אבי אברהם פאטער אברהם, & clamavit voce ista. Quae etiam probra, quae habet אהרע.

§. 2. Quae verò sint rationes, quibus mutuo Angeli vel animae separatae sibi voluntatem & sententiam manifestant,

Theologi certant, & adhuc sub iudice lis est. Omnes verò ita eà de re disputant, ut aliorum coniecturas facile destruant, suas stabilire non possint.

QUESTIO II.

Quid petierit ab Abraham?

§. 1. Ad Abrahamum preces convertit, non Lazarum; Abraham enim velut princeps appellatur. Patrem appellat ipse Isaac filius Abraham, sed secundum carnem, non ex fide.

Id verò difficile est, quomodo petierit poenae qualemque leuationem, cum certo sciret, nec liberari se posse, nec dolorum acerbiteriam minui. Non enim damnati vel à Deo, vel à sanctis suppliciorum mitigationem orant, certi iudicio Dei immutabili omnia constituta, & tormenta, & tormentorum modum.

§. 2. Quorundam est, nec omnino rejicienda responsio. Christi propositum fuisse ostendere, ditatem eguisse pauperis auxilio, nihil tamen consecutum, negari guttam ei, qui negavit micam. Verum tamen difficilis est ratio, siue verè petiuit, siue parabolice res narratur. Si verè ad refrigerium guttulam rogavit. Spes ergo nonnulla fuit consequendi; homo enim improbus nunquam rogaret inimicum, quod sciret non posse concedi. Si parabola est, non multo est minor difficultas; Non enim id quod fieri non solet, nec potest, in parabola recenseretur. Parabola enim ex illis sumitur, quae fieri possunt.

§. 3. Parabolicè illa dici existimo. Nec enim tantum parabola illarum est rerum, quae fieri solent, sed etiam, quae ad aliarum, quae sunt, similitudinem finguntur, ut cum ligna eum vngere super se regem. Hic igitur affectus animae damnatae exprimitur quae optaret vel vna guttula linguam refrigerari, vnam, dicit,

inferno, ex quo patet, non referri infernum, ad verbum sepeliendi.

Sepultura diuitum in inferno: Ezech. 32. Ibi Assur & omnis multitudo eius: in circuitu illius sepulchra eius: omnes in terra facti, & qui ceciderunt gladio, &c. Augustinus vitamque lectionem habet.

Eleuans oculos: nam ante diuersi erant vanà opinionum opinione, ut Chryostom. Mihi est, & inde oculos sustulit.

VERSVS 23.

Eleuans autem oculos suos, cum esset in tormentis vidit Abraham à longe & Lazarum in sinu eius.

QUESTIO I.

An diues Lazarum viderit?

§. 1. Tertullianus libr. de animâ capit. 7. hinc docuit animam corpoream esse. Quantum ad philosophos satis haec, quia quantum ad nostros ex abundantia, quibus corporalis anima in ipso Euangelio relucebit. Dolens apud inferos anima cuiusdam, & punitur in flamma, & cruciatur in lingua, & de digito anima seclioris implorat solatium toris, imaginem existimas exitum illum pauperis leuitatis, & diuitis mentis? & quid illic Lazari nomen, si non in veritate res est? Sed etsi imago credenda est, testimonium erit veritatis. Si enim non haberet anima corpus, non caperet imago anima ignem corporis: nec mentiretur de corporalis membris scriptura, si non erant. Et de resurrectione carnis cap. 17. Nos autem ANIMAM corporalem, & hic profitemur, & in suo volumine probamus, habentem proprium genus substantiae, soliditatis, per quam quid sentire & pati possit. Nam & nunc animas torqueri, foueri, & puniri, licet nudas, licet adhuc exules carnis, probant Lazari exemplum. Contra Augustinus libr. 4. de anima & eius origine. Claudianus libr. 3. de statu animae cap. 9. aduersus Faustum. Nyssen. lib. de animâ, & resurrectione. Vide & Augustinum libr. 10. de Genesi ad litteram. Fulgent. lib. 2. de fide. Non dixit Tertullianus corpus, quomodo Hilarius, Hieronymus, Cassianus, interdum pro substantia accipiunt corpus, sed effigiatam & coloratam colore lucido, & aëreo illustrem. Tertullianus verò nisi corpus esset, nihil esse putauit, eo deductus peruisiones scimitarum Montanisticae, libr. de animâ, cap. 9. Valde admirati sunt in Tertulliano tam puerilem errorem viri docti, neque enim intellectionem suam & discursum corpora dicere, neque nihil ponit. Verum ita demerantur, quos haereticus semel imbut.

§. 2. Vidit igitur Lazarum diues, oculis intelligentie, seu visionis intellectualis, quali Angeli corpora & spiritus intuentur. Verè autem vidit, non sensu corporis, sed acie mentis. Quae ex re discimus beatorum gloriam à damnatis, & damnatorum poenas à Beatis videri; quamvis enim Abraham & filij eius nondum gloriâ donati essent, rationi tamen consentaneum est, non cœli cœlites, Dei visione donatos, quod patebat eis, qui ad eam aspirabant. Videbunt igitur impiorum poenas, & fumum tormentorum ascendentem in saecula saeculorum.

§. 3. Nec tamen ideo flamma Metaphorica est, si membra diuitis improprie sumuntur; nam & Diabolo paratus est ignis, nec corpus tamen habet, sed substantia spiritualis mirabili modo ab igne torquetur, quae de Augustinus, & ego alio loco.

Handwritten notes in red ink, possibly a library or collection stamp.

Locutio Angelica.

Abraham pater diuitis.

Damnati non solent orare sanctos.

Parabola etiam de illis que non sunt sumuntur.